

דברי נהי וקינה שנשא רבינו מרן הגאב"ד שליט"א לפני מיטתו של ידידו משכבר הימים הגאון הגדול

רבי דוד צבי אורדנטליך זצוק"ל רבה של ביתר עילית

במסע הלוויה בישיבת "אהל יעקב" שיכון זכרון מאיר בני ברק

יום רביעי ערב ראש חודש כסליו ה'תש"פ

לו על אברהם שהיה לו אמונה בבורא עולם וכו', לכך היה שווה להם להפסיד את הכל, והעיקר שלא יזכר שם אברהם בעולם, והיה שווה להם להפסיד את הכל, העיקר שלא יזכר שם הקב"ה בעולם.

לגבי יעקב אבינו מוזכר שהקב"ה אומר לו "לא יקרא שמך יעקב כי אם ישראל", ואצל אברהם ג"כ כתוב שהקב"ה "לא יקרא שמך אברם כי אם אברהם... כי אב המון גויים נתתיך", ומדוע אצל אברהם אבינו מי שקרא לו אברם עובר בעשה, משא"כ יעקב אין איסור לקרוא לו יעקב, ולא ישראל, ובתורה מוזכר ג"כ עליו יעקב בכמה מקומות.

הת"י הוא, שאת אברהם אי אפשר להוריד בדרגה, כשהוא נעשה אברהם - "אב המון גויים", אי אפשר להוריד אותו בדרגה ולעשות אותו אברם, אך לעומת זאת השם מותר, כי מהות השם יעקב הוא אחיזת יעקב בעקב עשיו, והביאור בזה כמו שכתוב בכוזרי ובעוד מקומות שהתפקיד של יעקב בעולם הוא להתגבר על עשיו, שעשיו היה בכור וצריך להתגבר על כח הרע בעולם, ולעשות שטייגען בתורה, באמונה, כל הזמן, וזה נקרא יעקב, לעקוב ולהשיג עוד ועוד ולעלות ולהתעלות.

וממילא גם לאחר שקרא לו בשם "ישראל", שהוא שלימות של "שרית עם אלוקים ואנשים ותוכל", אם כל זה השלימות ג"כ מחייבת עוד שטייגען עוד התקדם ועוד, לכך השם יעקב שמסמל את הלהתקדם עוד ועוד, נשאר אף לאחר השם

ישראל.

כך אפשר לומר על הגאון הגדול הזה, שכמה שהיה גדול בתורה, כבזו שלימות, לכאורה היה מקום לחשוב לנוח, אך לא היה אצלו כל החיים מנוחה, רק שאיפות, ועוד שטייגען, להתעלות, ועוד ביאורים ועוד ועוד, לא הסתפק במה שיש לו, בחינת יעקב, שכל הזמן אפשר לקרוא לו יעקב, שגם אחר השלימות שלו, הוא המשיך עוד ועוד.

כי נער ישראל ואוהבהו", ביאורו שהקב"ה אוהב את ישראל כי הם לא כמו זקנים שכבר יודעים הכל, אלא בחינת נער, עם כל המרץ, ללמוד ולהשיג עוד ועוד, "יהושע בן-נון נער לא ימיש מתוך האהל" - אומרים המפרשים שהוא היה בן חמישים ושתים, ואפ"ה קוראים לו נער, כי יהושע בן-נון, עם כל הגדלות שלו, הוא היה תמיד נער, עוד שטייגען ועוד שטייגען.

כך גם הגאון המנוח זצ"ל, היה תמיד בחינת נער עד סוף ימיו. נכון בשנים האחרונות היה חולה במצבים קשים מאד, אך בכל אופן כשאני הכרתי אותו, ושמעתי גם על השנים האחרות, היה כל הזמן בשאיפות לגדול ולגדול ולגדול.

ב"ה השאיר משפחה מפוארת של תלמידי חכמים ויראי שמים, הקב"ה יעזור לאלמנה בת גדולים, שעם כל הצער הזה שיתנחמו ברור שיהיה מליץ יושר על כל המשפחה, שינחם אותם, וימליץ טוב בשביל העיר הזאת (בני ברק), ועל העיר ביתר, ועל כל הגזירות הקשות שמרחפות עלינו, שלא ניפול ברוחנו ונוכל לעבוד את הקב"ה כמו שצריך.

חכם בפניו מספידים אפילו בראש חודש, בפרט לא בסתם חכם, הגאון הגדול שבקיא בכל מכמני הש"ס והשו"ע, ידע ש"ס וש"ע כפשוטו, בשני מישורים אני הכרתי אותו והיה לנו קשר גדול, דבר אחד שנינו היינו פה רמי"ם בישיבה פה בישיבת אהל יעקב, וכמוכן שדיברנו הרבה בלימוד, וראיתי שבכל המסכתות בנשים נזיקין הוא בקיא ישר והפוך, עם כל הרייד, כל מה שמדברים בישיבות, דברי הראש ישיבות וכו' וכו'.

להכין שיעור לא לקח לו הרבה זמן, בשאר הזמן שלו הוא היה לומד ש"ס, פוסקים, בהתמדה רבה, השתלט על כל חלקי התורה.

מלבד זאת היינו יחד בהרכב אחד בבי"ד עם הגאון ר' ניסים קרליץ זצ"ל, ושם הראה כוחו גם בנושאים האלה של חו"מ, בכל מקום היה ידוע לו הכרעת הדין והסברות, והכל היה בקלות ובפשטות, היו הדברים גלויים לפניו.

איזה מידות טובות, איזה אהבת חסד, בכל השטחים, גם בתוך הדיני תורה כשהיה צריך לרחם על מישהו וכו' וכו', שיא השלימות, הן בכל חלקי התורה, הן בכל המידות ביראת שמים.

יחד עם זה הוא הכיר את כל המצב בארץ הקודש, בכל המלחמות של היהדות החרדית, ובזמן שרבינו מרן רבי שמואל אויערבאך זצוק"ל כינס לעצרת מחאה והפגנה על גזירת הגיוס הנוראה, לפני כחמש

שנים בערך, בעיה"ק ירושלים הוא היה מראשי המדברים, והזהיר את הקהל בסערה גדולה לעמוד על המשמר שח"ו לא יגיעו לצבא, שזה חורבן התורה. הוא הביא דברים ממגילת בודפסט, הוא זכר עוד דברים שהיה שם מתקופתו, מהחילונים שם והרפורמים, שנלחמו ביהדות החרדית בדרכי רמיה, שהמטרה שלהם להרוס את הכל, והזהיר שאסור לשבת בשקט, ולא לתת לגזירות האלה להתפתח, אסור לחשוב שאין פה שום דבר ח"ו, הוא השווה את המלחמה של היום למלחמה של אז, והאריך בכל מיני עובדות.

זאת אומרת שהוא לא היה רק בדורות של היום, אלא גם בדורות של שלפני השואה בהונגריה.

על נח כתוב "צדיק תמים היה בדורותיו", שמעתי ממחותני הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל שהוא היה בדורותיו, גם לפני המבול וגם לאחר המבול, גם הגאון המנוח זצ"ל, היה גם בדור ההוא של היהדות השלימה בהונגריה, וגם בדורות שבא"י, ולמד מאחד לשני וחיזק בזה את הציבור.

בפרשת השבוע כתוב שיצחק אבינו פתח את הבארות שסיתמום פלשתים, איך אפשר להבין דבר כזה שסתמו, הרי צבא שיכבוש מקום ויסגרו בארות נפט, זה יהיה דבר משונה נורא, אדרבה הרי היה עליהם להשתלט על זה, הרי לחפור באר זה לא דבר של מה בכך, ומדוע סגרו את כל הבארות, מה היה הענין בזה?

מסבירים המפרשים שהם לא רצו שאם מישהו היה עובר אחרי הרבה שנים ושואל על מקור הבארות הללו, והיה צריכים להסביר

